

Een gesprek over de
vrijheid van meningsuiting
in Nederland

Inleiding

Dit stencil is ontstaan in het kader van een (sova)gesprek wat ik met mijn klas wilde hebben over artikel 7 van ons wetboek. Er is op dit moment weer veel aandacht voor dit onderwerp, omdat bekend is geworden dat Geert Wilders toch voor de rechter moet komen voor het publiceren van de film Fitna.

Er staan wat gedachten in dit stencil ik graag wilde doorgeven aan mijn leerlingen, vooral ook vanuit de Bijbel. Ik vind het belangrijk om tieners toe te rusten voor het omgaan met de vraagstukken die in deze maatschappij op hen af komen. Er is vast veel meer te zeggen over dit veelzijdige vraagstuk, dus zie het niet als HET antwoord. Je kunt er je voordeel mee doen bij het vormgeven van je eigen les.

Inhoud van dit document

Op pagina 2-5 vind je de lijn van het gesprek.

Op pagina 6 vind je alle gebruikte Bijbelteksten op een rij. Alle leerlingen hadden een print van dit blad voor zich liggen en zo konden we ook samen lezen wat de Bijbel zegt.

Onderaan het document vind je de foto's die ik gebruikt heb bij de presentatie van het onderwerp. Je kunt ze vergroten en uitprinten op A4-formaat en natuurlijk ook aanvullen met andere platen.

De vrijheid van meningsuiting

Ik mag in Nederland mijn mening geven

Ik begin met het voorlezen van artikel 7 van het Nederlandse wetboek, over de vrijheid van meningsuiting (VVM) en leg in mijn eigen woorden uit wat het betekent.

- Wat vind je van dit wetsartikel?

We leven in een democratisch land, waar je vrij bent om te zeggen of te schrijven wat je wilt.

De VVM is zelfs in onze grondwet vastgelegd.

Er zijn ook landen waar je niet vrij bent om te zeggen wat je vindt en je zelfs straf kunt krijgen als je dit wel doet. We zien dat in landen met een communistisch of dictatoriaal regime (China, Noord-Korea).

VVM wordt gezien als iets positiefs

Het eerlijk voor je mening durven uitkomen wordt in onze maatschappij over het algemeen wel gewaardeerd. We hebben er in onze taal zelfs een aantal uitdrukkingen over.

'Zeggen waar het op staat.'

'Ongezouten je mening geven.'

'Van je hart geen moordkuil maken.'

- Durf jij je mening altijd te geven? Noem eens een voorbeeld? En zo niet, waarom dan niet?
- Mag je alles zeggen wat je denkt en wilt?
- Zijn er ook regels waaraan je jezelf moet houden als je ergens een mening over geeft?

VVM wordt steeds meer een gevoelig onderwerp in ons land

Over de VVM is in ons land de laatste jaren veel gesproken. Dat komt door gebeurtenissen die met de VVM te maken hebben. VVM is iets waar we trots op zijn, maar er zijn blijkbaar ook grenzen aan.

► In 1988 kwam het boek 'Duivelsverzen' van de schrijver Salmon Rushdie uit. Rushdie vecht voor de vrijheid van meningsuiting en heeft grote kritiek op de Islam. Rushdie moest onderduiken en er is zelfs een keer geprobeerd om hem te vermoorden. Dit speelde zich af in het buitenland.

► In ons land begon de discussie pas goed toen Pim Fortuyn de LPF oprichtte en mee ging doen in de Nederlandse politiek. Fortuyn zei onder andere: '*De Islam is een achterlijke godsdienst.*' In 2002 werd Fortuyn doodgeschoten door de activist Volkert van der Graaf, die vond dat hij een gevaar was voor minderheden in de Nederlandse samenleving (moslims, dieren, gehandicapten).

► Regisseur en schrijver Theo van Gogh nam ook geen blad voor de mond als het ging over de Islam. Hij zei daar heel kwetsende dingen over. In 2004 werd Van Gogh vermoord door Mohammed Bouyeri. De dader wilde hiermee de smaad tegen zijn geloof wreken en heeft tot nog toe nooit spijt betoond van zijn daad.

► Ayaan Hirsi Ali zat van 2003 tot 2006 in de Tweede Kamer voor de VVD. Ze had erge kritiek op de radicale Islam en op de schending van vrouwenrechten. Ze werd bedreigd door radicale moslims en moest constant bewaakt worden.

► In 2006 verschenen er in een Deense krant cartoons over de profeet Mohammed. Ze waren gemaakt door Kurt Westergaard. Vooral de cartoon over Mohammed met een bom in zijn hoofd (als terrorist) maakte veel moslims boos. Men heeft geprobeerd om Westergaard te vermoorden.

► Geert Wilders zat eerst in de Tweede Kamer voor de VVD, maar startte later zijn eigen partij op, de Partij voor de Vrijheid. Wilders heeft de film Fitna gemaakt, waarin hij allemaal dingen laat zien die fout zijn bij de Islam. Wilders moet sindsdien constant bewaakt worden. In 2009 zijn er zoveel aangiftes tegen hem gedaan, dat hij nu voor de rechter moet komen voor discriminatie. Veel mensen zijn blij hierom, maar veel anderen vinden nog steeds dat Wilders gewoon mag zeggen wat hij vindt.

Blijkbaar kun je in het 'vrije Nederland' toch ook weer niet alles zomaar zeggen. Er zijn mensen die je voor bepaalde meningen zelfs willen doden. Vreselijk! Maar er zijn ook mensen die er totaal geen moeite mee hebben om de meest kwetsende dingen over anderen te zeggen. Ook dat heeft negatieve gevolgen voor de Nederlandse samenleving. Mensen verliezen het vertrouwen in elkaar en worden tegen elkaar opgezet. Dat is niet handig in een land waar veel verschillende culturen bij elkaar wonen.

Van het een komt het ander

Tot nog toe gaat het debat over de VVM in ons land vaak over wat er allemaal gezegd wordt over de Islam. Maar ook christenen zullen er steeds meer last van krijgen.

In januari is er in Groot-Brittannië een busreclame gestart met de boodschap: *'God bestaat waarschijnlijk niet. Pieker dus niet en geniet van het leven.'* Ook in Nederland is nu een groep atheïsten bezig om zo'n soort reclame op poten te zetten.

Het jaar 2009 is het Darwinjaar. Darwin was de grondlegger van de evolutietheorie. In februari 2009 zullen er door creationisten (mensen die geloven dat het leven op aarde nog heel jong is en door God geschapen is) 6 miljoen brochures verspreid worden onder de Nederlandse bevolking, waarin duidelijk gemaakt wordt dat de evolutietheorie niet waar hoeft te zijn. Er is daarom door enkele evolutionisten een tegenactie gestart met deurstickers. Op grond van artikel 7 is hier alle ruimte voor en moeten we als christenen accepteren dat ook anderen gebruik mogen maken van de ruimte waar we zelf gebruik van maken. De toonzetting waarop veel evolutionisten praten en schrijven is echter wel heel anders dan bij de creationisten. Hieronder een voorbeeld wat te lezen is op de site van een journalist:

'Omdat een aantal wetenschaphatende christenen straks 6.000.000 folders met daarin het achterlijke, onbewijsbare, onlogische en kinderachtige creationistische sprookje van een 6000 jaar jonge aarde bij mensen door de brievenbus, en strot, gaat duwen en omdat u dat beslist niet wilt, zijn deze stickers verkrijgbaar. Ik heb er al vast tien besteld. En vergeet niet: Darwin is liefde!'

Waarheid en liefde

Eenzijds is het zo dat de waarheid genoemd mag en soms ook moet worden. We lezen daar ook voorbeelden van in de Bijbel. Denk aan de profeten die het volk Israël vertelden hoe de zaken er werkelijk voorstonden. De mensen vonden dat niet altijd fijn om te horen en reageerden zelfs soms vol haat. Een voorbeeld daarvan is de reactie op de preek van Stefanus (Hand.7). Hij werd vermoord.

Er zullen altijd mensen zijn die de waarheid niet kunnen waarderen en daar averechts op zullen reageren. Dat is zo bij de waarheden uit de Bijbel, maar ook ten aanzien andere waarheden die mensen zoal kunnen aanhangen. Laat je dus niet bij voorbaat de mond snoeren vanwege de reacties.

Anderzijds zien we ook om ons heen dat er grote problemen ontstaan als mensen zomaar alles zeggen wat ze denken. Alle kritiek op de Islam heeft ertoe geleid dat er veel wantrouwen is gekomen tussen westerlingen en moslims. Mensen die gewoon met elkaar willen samenleven, worden tegen elkaar opgezet. Dat noemen we polarisatie. Natuurlijk zijn er dingen die we moeten afkeuren, zoals de radicale Islam en het terrorisme, maar het eindigt gemakkelijk bij algemene vooroordelen, die geen recht doen aan een grote groep mensen die wel op een normale manier willen samenleven.

Het verdelen van mensen, die allemaal Gods schepselen zijn, wat ze ook geloven, is de opzet van satan. Hij wil het liefste mensen uit elkaar drijven en tegen elkaar laten vechten, terwijl de Heere God juist wil dat mensen elkaar zullen vinden rondom de waarheid van de Bijbel. De Heere Jezus liet ons daarvan het volmaakte voorbeeld zien toen Hij op aarde rondwandelde. De Heere Jezus 'verstond de kunst' om mensen eerlijk met de waarheid te confronteren, maar wel met een houding vol liefde. Wij mensen zijn vaak goed in een van beiden en bereiken daardoor het tegenovergestelde.

Gal.5:19-20

'De werken van het vlees nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoererij, onreinheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijn, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, **toorn**, gekijf, **tweedracht**, ketterijen.'

Twist, ruzie is een werk van het vlees en niet van Geest van God.

Gal.5:22

'Maar de vrucht van de Geest is **liefde**, blijdschap, vrede, lankmoedigheid (geduld), goedertierenheid, goedheid, geloof, **zachtmoedigheid**, matigheid.'

Als we het hebben over VVM, moeten we onszelf dus realiseren dat we ons op glad ijs bevinden. Wat is het gevolg als we onze mening geven? Drijft het mensen uit elkaar, of brengt het mensen dichterbij de Bijbel en bij elkaar? Hoe zou Jezus in deze situatie handelen? In de Bijbel vinden we een aantal teksten die ons helpen om wijs met de VVM om te gaan.

Hoe vrij is onze tong?

Jac.3:5-6

'Alzo is ook de tong een klein lid, en roemt nochtans grote dingen. **Ziet, een klein vuur, hoe een grote hoop hout het aansteekt**. De tong is ook een vuur, een wereld der ongerechtigheid; alzo is de tong onder onze leden gesteld, welke het gehele lichaam besmet, en ontsteekt het rad onzer geboorte, en **wordt ontstoken van de hel**.'

Hoe waarheidsgetrouw is onze tong eigenlijk? En hoe 'vrij' is onze tong?

Wat kan er veel mis gaan als onze tong zijn gang kan gaan en als die tong niet geleid wordt door de Heere.

Dat wat eerst nodig is

Spr.2:10-11

'Als de **wijsheid** in uw hart zal gekomen zijn, en de wetenschap voor uw ziel zal liefelijk zijn; Zo zal de **bedachtzaamheid** over u de wacht houden, de verstandigheid zal u behoeden.'

Wie wijs is vanuit God (wie de Heere kent), kan ook wijs omgaan met zijn woorden. In die volgorde.

Gebed om wijze woorden

Ps.141:3

'HEERE! zet **een wacht voor mijn mond**, behoed de deur mijner lippen.'

Het gebed om bedachtzaamheid is dagelijks nodig, zodat ook onze mond een instrument kan zijn voor het getuigenis van onze God.

Gebruik je verstand

Kol.4:5-6

'**Wandelt met wijsheid** bij degenen, die buiten zijn, den bekwame tijd uitkopende.

Uw woord zij te allen tijde **in aangenaamheid**, **met zout besprengd**, opdat u zult weten, hoe u een ieder moet antwoorden.'

Wees wijs bij het omgaan met mensen die anders (over de Heere) denken.

Laat je woord aangenaam zijn, maar ook niet zouteloos.

Niet kwetsen

1Kor.13:4-7

*'De liefde is lankmoedig
zij is goedertieren
de liefde is niet afgunstig
de liefde handelt niet lichtvaardig (praalt niet)
zij is niet opgeblazen
zij handelt niet ongeschiktelijk (kwetst niemands gevoel)
zij zoekt zichzelf niet
zij wordt niet verbitterd
zij denkt geen kwaad (rekent het kwade niet toe)
zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid
maar zij verblijdt zich in de waarheid;
zij bedekt alle dingen
zij gelooft alle dingen
zij hoopt alle dingen
zij verdraagt alle dingen.'*

De liefde kwetst niemands gevoel...

Als het moet ben je eerlijk, maar blijf wel respectvol. Wijs de ander als persoon niet af.

Bij de VVM ligt het accent steeds op het ongehinderd kunnen brengen van je boodschap.

De Bijbel wijst ons echter niet alleen op de boodschap, maar ook op de toon waarop je het brengt en de houding van waaruit je het doet.

We mogen boodschappers zijn namens de Heere God, die niet wil dat mensen verloren gaan. We mogen eerlijk zijn als het daar om gaat. We moeten ons in alles wat we doen laten leiden door het feit dat we een instrument zijn in handen van God, om het getuigenis van Zijn koninkrijk te verspreiden en verder wijs en bedachtzaam zijn op het terrein van de meningsuiting.

Een paar gouden tips

- Bid eerst voor iemand, in plaats dat je eerst tegen iemand zegt wat je ervan vindt.
- Vraag de Heere steeds om wijsheid in dat wat je spreekt en doet.
- Geef bij voorkeur een ik-boodschap (Ik vind dat...) in plaats van een is-boodschap (Het is zo...).
- Vraag jezelf af hoe de Heere Jezus op bepaalde situaties zou reageren.
- Houd in gedachten dat je mensen tegenover je hebt, die ook door God geliefd zijn.

Plaatjes

Hieronder een paar foto's bij zaken en mensen die in dit stuk genoemd worden. Je kunt ze uitvergroten om te laten zien gedurende je verhaal.

Artikel 7

Rushdie

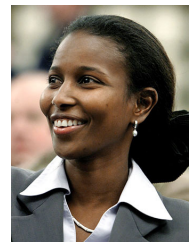
Fortuyn

Van Gogh

Bouyeri

Hirsi Ali

Westergaard

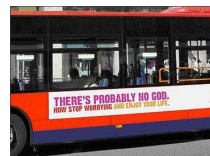
Wilders

Logo PVV

Fitna

Busreclame

Deursticker